ဦးပုည၏ ဝတ္ထုငါးပုဒ်ကို လူမှုဘာသာဗေဒ အမြင်ဖြင့် လေ့လာချက်

ဝင်းမာဦး*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် ဦးပုည၏ ဝတ္ထုငါးပုဒ်ကို လူမှုဘာသာဗေဒ အမြင်ဖြင့် လေ့လာတင်ပြထားသော စာတမ်း ဖြစ်ပါသည်။ ဦးပုညရေးသားသော ဝတ္ထုများသည် လူပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များ အသိအလိမ္မာ တိုးပွားစေလိုခြင်း၊ စိတ်နှလုံး ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့၍ ဗုဒ္ဓအဆုံးအမကို ခံယူစေလိုခြင်း၊ လောကအကျိုး၊ လူသားအကျိုးတို့ သယ်ပိုးလိုစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ထိုဝတ္ထုများပါ ခံစားမှု၊ ရည်ညွှန်းမှု၊ ညွှန်ကြားမှု စကားများကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ – *လမ်းညွှန်၊ ခံစားမှု၊ လူမှုအတွေးအမြင်။*

နိဒါန်း

ဦးပုည၏ဝတ္ထုများသည် ၁၉ ရာစု ကုန်ခါနီးတွင် ပေါ်ထွက်ခဲ့သော ဝတ္ထုများ ဖြစ်ပါသည်။ ဇာတ်နိပါတ်ဆန်သော ဝတ္ထုအသွင်မှ ခေတ်ဝတ္ထု အသွင်သို့ ကူးပြောင်းလာခဲ့သည်။ ထိုသို့ ကူးပြောင်းလာခြင်းကို လူ့သဘာဝအဖွဲ့ကောင်း များက ဖေါ်ပြနေပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ ဇာတ်ဝတ္ထုများကို ဒိဋ္ဌလောကတွင် တွေ့ရသော လူ့သဘော လူ့သဘာဝများနှင့်အညီ စရိုက်ဖော် ရေးဖွဲ့ခြင်းဖြင့် ခေတ်ဝတ္ထုအသွင်သို့ ဆောင်လာစေပါသည်။ ဝတ္ထုပါ ပြောစကားများတွင် လူ့သဘာဝ စရိုက်အဖွဲ့များ အားကောင်းလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုပြောစကားများသည် ဒိဋ္ဌလောကရှိ လူမှုအဖွဲ့အစည်းကို ထင်ဟပ်နိုင်စွမ်း ရှိပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ဦးပုည၏ ဝတ္ထု (၅)ပုဒ်ကို လူမှုဘာသာဗေဒ အမြင်ဖြင့် တင်ပြရာတွင် ဘာသာစကားတာဝန် ခုနစ်ရပ်ရှိသည့်အနက် ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ ခံစားမှုပြတာဝန်၊ ညွှန်ကြားတာဝန် ရှုထောင့် သုံးမျိုးနှင့် ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန်ကိုသာ လေ့လာတင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁။ လူမှုဘာသာဗေဒ

လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာဗေဒပင်စည်မှ ဖြာထွက်လာသော အကိုင်းအခက် ဖြစ်ပါသည်။ လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာဗေဒနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို

* ဒေါ်၊ ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

တွဲ၍လေ့လာသည်။ မည်သူက မည်သူ့ကို မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မည်သို့ မည်ပုံ ပြောဆိုသည်ဟူသော လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ဘာသာစကားကို မည်ကဲ့သို့ ဆက်သွယ် အသုံးပြုသည်ကို လေ့လာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာစကား အသွင်ကွဲ အမျိုးမျိုးကို ကွဲပြားသော လူမှုအခြေအနေမျိုးတွင် ကွဲပြားစွာ အသုံးပြုပုံ များကို လေ့လာသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ဘာသာစကားကို မည်သို့အသုံးပြု နေပုံကို လေ့လာသည့် ပညာရပ်လည်း ဖြစ်သည်။

လူမှုဘာသာဗေဒမိတ်ဆက်စာအုပ်တွင်

> "ဘာသာစကားသည် လူမှုကြေးမုံပြင် တစ်ချပ်ဖြစ်ပြီး ဘာသာ စကားတွင် အရေးကြီးသော လူမှုဆိုင်ရာ အရည်အသွေးများ ကွဲပြားခြားနားမှုများ ထင်ဟပ်လျက်ရှိသည်။ ဘာသာစကားတွင် ပြောသူ၏ လူမှုရေးနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ နောက်ခံအချက်အလက် များကို ဖော်ညွှန်းနေသည်။ ဘာသာစကား အသုံးပြုသူ၏ လူမှု အလွှာ၊ အဆင့်အတန်း၊ လိင်၊ အသက်အုပ်စု စသည့် လူမှုရေး အချက်အလက်များကို ညွှန်ပြနေသည်။ ထို့ကြောင့် လူမှုဘာသာ ဗေဒသည် ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြားရှိ ဆက်စပ်မှု များကို စူးစမ်းရှာဖွေလေ့လာသည့် ပညာရပ် ဖြစ်သည်။"[၁]

သို့ဖြစ်၍ လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြားရှိ အဆက်အစပ်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အလေ့လာခံ ဘာသာစကားတွင် ပြောဆိုနေကြသော ပြောသူနှင့် နာသူတို့၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ အမူအကျင့်ဆိုင်ရာ၊ လူမှုဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ အခြေအနေကို ဖော်ထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပါဝင် ပြောဆိုသူတို့၏ အပြောစကားများ နောက်တွင်ရှိသော အနက်အဓိပ္ပါယ်များကို ဖော်ထုတ်၍ ဆက်စပ်လေ့လာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

၂။ ဘာသာစကားတာဝန်

လူတို့သည် ဘာသာစကားကို ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်း တစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုကာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ပြောဆိုရေးသား ဆက်သွယ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာသာစကားသည် ဆက်သွယ်ရေး၏ အဓိကမဏ္ဍိုင် ဖြစ်သည်။ ထိုဆက်သွယ်ရေး ပစ္စည်းဖြစ်သော ဘာသာစကားသည် အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မဟုတ်ပေ။ စကားဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်စဉ်၊ ဖြစ်ရပ်များ ရှိရသည်။ အကြောင်းခံများ ရှိရသည်။

[၁] အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၂၃။

တာဝန်များ ရှိရသည်။ လူမှုဘာသာဗေဒက ထိုစကားဖြစ်ရပ်များ၊ စကား အကြောင်းခံများ၊ စကားတာဝန်များကို အသေးစိတ် လေ့လာ၍ သုံးသပ်သည်။

လူမှုဘာသာဗေဒတွင် စကားဖြစ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်စေရန်အတွက် ဘာသာ စကား အကြောင်းခံများ ရှိရသည်။ အဓိကအားဖြင့် ပြောသူ၊ နာသူ၊ အချက်အလက်၊ လမ်းကြောင်း၊ သင်္ကေတ၊ အကြောင်းအရာ၊ နောက်ခံအခြေအနေ ဟူသော စကားအကြောင်းခံ (၇)ရပ် ရှိရသည်။ စကားဖြစ်ရပ်သည် စကားအကြောင်းခံ တို့ကြောင့် ဖြစ်လာရသည်။ ၎င်းဖြစ်လာသော စကားတို့သည်လည်း ထမ်းဆောင် ရမည့် တာဝန်များရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ–

(၁) ရည်ညွှန်းတာဝန်
(၂) ခံစားမှုပြတာဝန်
(၃) ညွှန်ကြားတာဝန်
(၄) ဆက်သွယ်မှုပြတာဝန်
(၅) လူမှုအခြေပြတာဝန်
(၆) ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်
(၇) ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန်

တို့ဖြစ်ပါသည်။

စကားဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင် အကြောင်းခံ (၇)ရပ် နှင့် စကားတာဝန် (၇)ရပ် တို့သည် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်မှု ရှိကြသည်။ ဆက်သွယ်ပုံမှာ

စကားတာဝန်		**စကားအကြောင်းခံ**
(၁) ရည်ညွှန်းတာဝန်	⟷	အကြောင်းအရာ
(၂) ခံစားမှုပြတာဝန်	⟷	ပြောသူ
(၃) ညွှန်ကြားတာဝန်	⟷	နာသူ
(၄) ဆက်သွယ်မှုပြတာဝန်	⟷	လမ်းကြောင်း
(၅) လူမှုအခြေပြတာဝန်	⟷	နောက်ခံအခြေအနေ
(၆) ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်	⟷	သင်္ကေတ
(၇) ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန်	⟷	အချက်အလက်

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။[၁]

[၁] အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၇၉။

ဦးပုညရေးသားသော ဝတ္ထု ၅ ပုဒ်မှ ပြောစကားများသည် ဘာသာစကား တာဝန်အဖြစ် ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ ခံစားမှုပြတာဝန်၊ ညွှန်ကြားတာဝန် (လူမှုအခြေပြ တာဝန်)နှင့် ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန်များ ထမ်းဆောင်သည့် စကားတာဝန် သဘောတရား များကို အခြေခံပြီး ဖော်ထုတ်တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ရည်ညွှန်းတာဝန်

ဘာသာစကားတွင် ရည်ညွှန်းတာဝန်သည် အကြောင်းအရာပေါ် အခြေခံသည်။ ထိုတာဝန်သည် အတွင်ကျယ်ဆုံး ဖြစ်သည်။ လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး နေ့စဉ်နှင့် အမျှ ဘာသာစကားကို အသုံးပြု၍ ပြောဆိုရေးသားဆက်သွယ်ရာတွင် သိစရာ အကြောင်းအရာအချက်များကို အသိပေးသောကိစ္စသည် အများဆုံး ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ယင်းတာဝန်နှင့်ပတ်သက်၍ ဖွင့်ဆိုမှုမှာ – "အသိပေးမှု တာဝန်သည် ဘာသာစကားတွင် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ အကြောင်းအရာ တစ်ခုပေါ်တွင် အခြေခံ၍ အသိပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကား၏ အနက်ရိုး (ပညတ်အနက်)ကို အခြေခံ၍ အသိပေးခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။"

ခံစားမှုပြတာဝန်

ခံစားမှုပြတာဝန်သည် ပြောသူ၊ ရေးသူနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ပြောသူ ရေးသူ၏ ခံစားမှု သဘောထားအမြင်ကို ဖော်ပြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းတာဝန် နှင့်ပတ်သက်၍ လူမှုဘာသာဗေဒ မိတ်ဆက်တွင်

> "စိတ်တွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ခံစားမှု တစ်စုံတစ်ရာကို ဖော်ပြသော တာဝန် ဖြစ်သည်။ ခံစားမှုတာဝန်ကို ဖွင့်ဟမှု တာဝန်ဟုလည်း ခေါ်သည်။ မိမိရင်ထဲ၌ ခံစားနေရသော တုန်လှုပ်မှု၊ ထိတ်လန့်မှု၊ ဝမ်းနည်းမှု၊ အံ့ဩမှု စသည့် ခံစားချက် တစ်ရပ်ကို ဖွင့်ဟပြသောတာဝန် ဖြစ်သည်။"[၁]

ဟု ဆိုထားသည်။ ထို့ကြောင့် ခံစားမှုပြတာဝန်သည် စကားဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင် စိတ်ခံစားမှု သဘောထား၊ လေသံတို့ ထင်ဟပ်နေသည်ကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

---

[၁] အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၇၉။

ညွှန်ကြားတာဝန်

ညွှန်ကြားတာဝန်သည် ပြောသူက နာသူကို လွှမ်းမိုး လမ်းညွှန်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ မဖြစ်သေးသည်ကို ဖြစ်လာအောင် ပြုလုပ်နိုင်စွမ်း ရှိသကဲ့သို့ ဘာသာစကားဖြင့် အနာဂတ်ကို လွှမ်းမိုးနိုင်စွမ်း ရှိလာသည်။ ယင်းတာဝန်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လူမှုဘာသာဗေဒ မိတ်ဆက်တွင်

> "ညွှန်ကြားတာဝန်သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ကိစ္စရပ်ကို ညွှန်ပြ ညွှန်ကြားပေးသော တာဝန်ဖြစ်သည်။ တိုက်တွန်းချက်၊ မေတ္တာရပ်ခံချက်၊ နှိုးဆော်ချက်၊ သတိပေးချက်၊ အမိန့်ပေးချက်၊ တားမြစ်ချက် စသည်တို့သည် ညွှန်ပြတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ကြသည်"[၁]

ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန်

လူမှုဘာသာဗေဒမိတ်ဆက်စာအုပ်တွင်

> "ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန်သည် ပြောသူက နာသူထံ အချက်အလက် ပေးပို့ရာတွင် သာယာနာပျော်ဖွယ် ဖြစ်အောင် ကဗျာပုံသဏ္ဌာန် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပေးပို့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပေးပို့ရာတွင် လျှာခလုတ်တိုက်စကား၊ ကာရန်စကား၊ သံတူကပ်စကား စသည့် စကားများဖြင့် ပြောဆိုနိုင်သည်။ ပြောသူသည် အချက်အလက်ကို ဖွဲ့ဖွဲ့နွဲ့နွဲ့ ပေးပို့သည့်အတွက် နာသူ၌ ရသ ခံစားမှုတစ်ခုခုကို ဖြစ်စေသည်။ ယင်းစကား၏ တာဝန်ကို ရသပေးတာဝန် ဟု ခေါ်သည်။"[၂]

ဦးပုညရေးဖွဲ့သော ဝတ္ထု ၅ပုဒ်တွင် ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန်အရ ပြောသူက နာသူထံ အချက်အလက် ပေးပို့ရာတွင် သာယာနာပျော်ဖွယ် ဖြစ်အောင် ကဗျာ ပုံသဏ္ဌာန်၊ သံတူကပ်စကား၊ ကာရန် များဖြင့် ပေးပို့သည်ကို တွေ့ရသည်။

---

[၁] အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၈၀။

[၂] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၈၂။

၃။ ဦးပုည၏ ဝတ္ထုငါးပုဒ် လေ့လာချက်

ဤစာတမ်းတွင် ၂၀၁၆၊ ဩဂုတ်လတွင် ထုတ်ဝေခဲ့သော စိတ်ကူးချိုချို စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ဦးပုည၏ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထု၊ သိဝရာဇ်မင်းကြီး ဝတ္ထု၊ အလောင်းတော် ယုန်မင်းဝတ္ထု၊ စာရေးတံဆွမ်းလှူရသော သူအိုမဝတ္ထုနှင့် ဥပမာလေးဦးဝတ္ထုတို့ကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၃၊ ၁။ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထု

ဦးပုည၏ ဝတ္ထုငါးပုဒ်ကို လေ့လာရာတွင် စကားပြောတာဝန်များ ထမ်းဆောင်နေသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ အခန်းအလိုက် ပိုင်နိုင်အောင် ရေးသားနိုင်သည့်အတွက် စာဖတ်သူတို့အား မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြန်၍ မြင်ယောင်လာစေသည်။ လူအချင်းချင်းဆက်ဆံရေး၌ အထင်အမြင် လွဲမှားမှုကြောင့် ဆိုးကျိုးခံစားရပုံကို သတိထားမိလာစေသည်။ စူဠသုဘဒ္ဒါမိဖုရားက သောနုတ္တရမုဆိုးအား ရွေးချယ်ခိုင်းစေ ညွှန်ကြားသည့် အခန်း၌

> "ဤယောက်ျားသည် အများနှင့်မတူ၊ အမူကြမ်းခက်၊ ကွဲအက်ညစ်တေ၊ လိပ်ကျောက်ရည်နှင့် ဆင်ခြေဖဝါး၊ ထန်းပလပ်ပြားကဲ့သို့ ကြီးမားသော ဖဝါးရှိသည်။ မြင်းခေါင်းကောက်ကွေး၊ မွေးမှင်သဲသဲ၊ ဆန်ထုပ်ဆွဲသကဲ့သို့"[၁]

ဟူ၍ ပြောဆိုသည်။

သောနုတ္တရမုဆိုးကို ရည်ညွှန်းသော စကားဖြစ်သည်။ သောနုတ္တရမုဆိုး၏ ပုံပန်းသွင်ပြင်ကို အကဲခတ်ပြီး မိမိခိုင်းလျှင် ပြီးမြောက်နိုင်မည့်သူ ဖြစ်ကြောင်းကို သိလေသော စူဠသုဘဒ္ဒါ၏ ခံစားမှုနှင့်ယှဉ်သော အသိကို ဖော်ပြသော စကားဖြစ်သည်။ စိတ်တွင်းပြောစကားများကို သုံးထားသည်။ လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် လူတစ်ယောက်ကို အကဲခတ်ရာတွင် ရုပ်အသွင်ကို ကြည့်၍လည်း စရိုက်ကို မှန်းဆလေ့ရှိသည့်သဘော၊ စရိုက်ကို မှန်း၍ နေရာတကျ အသုံးချတတ်သည့် သဘောကို ထိုရည်ညွှန်းစကားက ဖော်ပြနေပါသည်။

စူဠသုဘဒ္ဒါ၏ ပြောစကားများအဖြစ်

---

[၁] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ-၈၂။

"စာသူငယ်ကြား၊ လင်းတနားသကဲ့သို့"[၁] ဟုလည်းကောင်း

"ဤလူယုတ်လူကြမ်း၊ လူသွမ်းတို့ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဤမုဆိုးကို ခိုင်းရသော် ကြံတိုင်းမြောက်ရာ၏"[၂] ဟုလည်းကောင်း

"ငါခိုင်းစေသည်ကို မသွေမလှန်၊ အမြန်သွား၍၊ ကြိုးစား အမှုထမ်းပါလော့"[၃]

မုဆိုးကို ရည်ညွှန်းသောစကား ဖြစ်သည်။ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ အစွယ်ကို ယူရန် ညွှန်ကြားသော စကားရပ်လည်း ဖြစ်သည်။ ရည်ညွှန်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရုံမက အမိန့်ပေးစေခိုင်းလိုသော အထက်စီး ခံစားမှုကိုလည်း ဖော်ပြသည်။

သောနုတ္တရမုဆိုးက ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို ပြောခန်း၌

"အစွယ်ကိုလိုသူ မိဖုရား၊ အသွားစေခိုင်းသူ မင်းဇကရာဇ်၊ လေးပစ်သူ ဘုရားကျွန်တော်၊ ကြံဖော်ကြံဖက်၊ သုံးယောက်သား အနက်တွင်မှ ကံကွက်ကြား၍၊ ငမိုက်သား မုဆိုးလေ၊ နင်ချည်းပင် သေပေတော့"[၄] ဟူသော

စကားရပ်သည် သုဘဒ္ဒါနှင့် မင်းဇကရာဇ်ကို ရည်ညွှန်းသော စကားဖြစ်သည်။ အစွယ်ကို လိုချင်သူမှာ မိဖုရား သုဘဒ္ဒါ၊ ခိုင်းစေသူမှာ မင်းဇကရာဇ်၊ အခိုင်းခံရသူမှာ ကျွန်တော် မုဆိုး ဖြစ်သည်။ ထိုသုံးယောက်တွင်မှ ကျွန်တော်မျိုး တစ်ယောက်သာ ခံရမည်ဆိုပါက မတရားကြောင်း ကိုယ်လွတ်ရုန်းတတ်သည့် လူ့သဘာဝကို တွေ့ရသည်။ အပြစ်ရှိလာလျှင် တစ်ယောက်တည်း မခံလို၊ အခြားသူကိုပါ ဆွဲထည့်တတ်သော ခံစားမှု တာဝန်ပြစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။ အလွန်ကြောက်ရွံ့၍ ကယောင်ကတမ်း ပြောနေသော ခံစားမှု ဖြစ်ပါသည်။

ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းက သုဘဒ္ဒါကို ပြောခန်း၌–

"ငါချစ်လင်ကို၊ သင်မိဖုရား သတ်ဖြတ်နိုင်အားပေ၏။ စိမ်းကားမျက်ငြိုး၊ သစ်ယောင်း ခက်ချိုးသကဲ့သို့၊ ချစ်ကြိုး ဖြတ်ဖြေ၊ သင်သတ်ရက်လေသောကြောင့်၊ သင့်သက်ဝေ ငယ်လင် ငါဆဒ္ဒန်သည် မြေတွင်တုံးလုံး၊ မြားချက်ဖြင့် ဆုံးပါပြီ၊

[၁] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၁၀။

[၂] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၁၀။

[၃] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၁၃။

[၄] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၁၉။

> ရွှေသုံးရံချယ်၊ ကြာရိပ်လယ်မှာ ရယ်ကာ၊ မောကာ၊ မျက်နှာ ငွေလ၊ ရှင်ပပနှင့် ခင်မဝမ်းမြောက်ပါလေတော့"[၁] ဟု ရေးဖွဲ့ထား ပါသည်။

ဤစကားရပ်သည် သုဘဒ္ဒါကိုရည်ညွှန်းသော စကားဖြစ်သည်။ အတိတ်ဘဝက ခင်ပွန်းကို ကလဲ့စားချေလိုသော သင်၏ဆန္ဒ ပြည့်ဝခဲ့ပါပြီ။ စိတ်ပျော်ရွှင်စွာ ဝမ်းမြောက်ပါလေတော့ဟု ပြောသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းက မိမိအပေါ် အသက်သေစေအောင် ကလဲ့စားချေသော်လည်း၊ အပြစ်မယူဘဲ မိမိ အစွယ်ကို ရက်ရက်ရောရောပေးသည့် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ အတွင်းစိတ် ခံစားမှုပြ စကားရပ် ဖြစ်သည်။ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ အရှုံးပေးတတ်သော စိတ်ဓာတ်နှင့် အနိုင်ယူလိုသည့် ချစ်သူဟောင်း သာယာပျော်ရွှင်မည်ဆိုလျှင် အသေခံရဲသည့် စိတ်ဓာတ်ကို ဖော်ပြနေသည်။ မာန်မာနရန်ငြိုးကြီးသော လူ့စရိုက်နှင့်သူတော်ကောင်းတို့၏ စိတ်ဓာတ် ခံစားမှုများကို နှိုင်းယှဉ်တင်ပြထားသည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် ဆန့်ကျင်ဖက်စရိုက်ရှိသူတို့၏ ဆုံစည်းမှုများကို ထင်ဟပ်ပြသထားသည်။ လူမှုဘဝ ဆက်ဆံရေးတွင် ဖြစ်တတ်၊ ပျက်တတ်သော သဘာဝများကို ဆင်ခြင်မိစေသည်။

၃၊ ၂။ သိဝရာဇ်မင်းကြီးဝတ္ထု

သိဝရာဇ်မင်းကြီးဝတ္ထုတွင်လည်း လူမှုသဘော ပါဝင်သော စကားများ ပါဝင်သည်။

> "ငါ့ကိုယ်အားကို၊ တစ်ပါးပုဂ္ဂိုလ်၊ ကျွန်ပြုလိုသည် ဟုဆိုသော ဆိုစေ တိုင်းပြေကို စွန့်ပစ်၍ စင်စစ် သူ့ကျွန်ငါခံမည်။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ အူချာသည်းပွတ်၊ မနောဓာတ်ကို၊ ခုတ်ဖြတ် ထုတ်ယူ လိုသော ဟူလျှင်၊ ငါလှူချင်၏"[၂]

အထက်ပါ စကားဖြစ်ရပ်သည် သိဝရာဇ်မင်းကြီး၏ အလှူဒါန လှူဒါန်းမှု အပေါ် ထူးကဲသော စိတ်ကူးကို ခံစားရသည့်အတိုင်း မိမိ၏မျက်စိ၊ နား၊ နှာတို့ကို ထုတ်လှူချင်သော ဆန္ဒပြင်းပြမှုဖြင့် ခံစားမှုပြတာဝန်ပြသည့် စကားရပ်ဖြစ်ပါသည်။ သိဝရာဇ်မင်းက ပြောဆိုရာ၌

[၁] ပုညု၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ-၁၉။

[၂] ပုညု၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ-၃၀။

"ဆရာပြဟ္မဏ မကြောင့်ကြနှင့်၊ တောင့်တသော ဝတ္ထုကို ယခု ငါလှူတော်မူမည်။ ယမန်နေ့က၊ တစေ့စေ့ ငါကြံလျက် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကို တွေ့လို၍ ငါမြှော်သည်၊ လည်တော် ညောင်းညာ လှချေပြီ၊ ပုဏ္ဏားဆရာ၊ သို့စဉ်ကြာအောင်၊ ဘဲ့ငှါကိုကြံ၍ ငါ့ထံ မလာနေသနည်း"[၁] ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ထိုစကားဖြစ်ရပ်တွင် သိကြားမင်းသည် ပုဏ္ဏားယောင်ဆောင်၍ သိဝရာဇ်မင်းကြီးထံ အလှူခံလာရာတွင် ပြောသော စကားဖြစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ သိကြားမင်းကို ရည်ညွှန်းသော စကားဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် မိမိ၏အလှူကို လှူချင်သော်လည်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် မျှော်နေသည့် သိဝရာဇ်မင်းကြီး၏ ခံစားမှုကိုပါ ပေါ်လွင်စေသည့် ခံစားမှုပြ စကားတာဝန်ကိုပါ တွေ့ရှိရပါသည်။ လူအများကိုလည်း မိမိကဲ့သို့ပင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို မျှော်သကဲ့သို့ အလှူပေးစေလိုသော ညွှန်ကြားတာဝန်ပြစကားလည်း ဖြစ်သည်။ မိမိလမ်းစဉ်ကို လိုက်ရန် ညွှန်ကြားနေသော စကားလည်း ဖြစ်သည်။

"ငါဇေကရာဇ် မင်းစဉ်ဖြစ်လျက် လူညစ်၊ လူယုတ်တို့၏ စရိုက်ကို မလိုက်သင့်ပေ"[၂]

အဆိုပါ စကားရပ်သည် တိုင်းသူပြည်သားများကို ရည်ညွှန်းသော စကား ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ပြုလုပ်မည့် သဒ္ဓါတရားထက်သန်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက် ခိုင်မာပြတ်သားသည့် သိဝရာဇ်မင်းကြီး၏ ခံစားမှုကိုပါ မြင်စေသည့် စကားရပ် ဖြစ်သည်။ ဆေးဆရာအား ရည်ညွှန်းစေခိုင်းသော တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

"အဆွေ သိဝိက၊ ငါ၏ လက်ျာမျက်လုံးတော် တစ်ဖက်ကို သန်လျက်ဓားမြှောင်ဖြင့် ထွက်အောင် ထုတ်ခွာ၍ ငါ၏ လက်တော်၌ တင်လော့"[၃]

ထိုစကားသည် ဆေးဆရာ သိဝိကကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုသော စကား ဖြစ်သည်။ မိမိ၏မျက်လုံးတော် တစ်ဖက်ကို သန်လျက်ဓားမြှောင်ဖြင့် ထွက်အောင် ထုတ်၍ လက်ပေါ်၌ တင်စေလိုသော သိဝရာဇ်မင်းကြီး၏ အလှူအပေါ် ပြတ်သား ရဲရင့်သော စိတ်ခံစားမှုကို ပြသည့် ခံစားမှုပြ စကားရပ် ဖြစ်သည်။

---

[၁] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၃၁။

[၂] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၃၂။

[၃] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၃၂။

သိဝရာဇ်မင်းက–

“အလောင်းတို့ထုံး၊ စံလက်သုံးကို လုံးလုံးလိုက်၍ ငါကျင့်မည်။
မျက်လုံးကိုသာ သင်ဆရာသည် လျင်စွာ ထုတ်ဖောက်လော့”[၁]

ဆေးဆရာ သိဝိကကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား၏ ထုံးစံကို လိုက်နာကျင့်သုံးမည့် သိဝိရာဇ်မင်းကြီး၏ ခံစားမှုကို ဖော်ပြသည့် စကားရပ် ဖြစ်သည်။ မိမိကဲ့သို့ လိုက်နာကျင့်သုံးစေရန် လူအများကို ရည်ညွှန်းနေသော ညွှန်ကြားတာဝန်ပြစကားလည်း ဖြစ်သည်။

“အဆွေ သိဝိက၊ ဤမျှခန့် ဝေဒနာကြောင့် သဒ္ဓါအားယုတ်၍
ငါဆုတ်မည် ထင်သလော့၊ သဘောတော် မသွေယွင်းဘူး
မျက်စိပြီးအောင်ထုတ်”[၂]

ထိုစကားဖြစ်ရပ်သည် ဆေးဆရာသိဝိကကို ညွှန်ကြားသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။ မိမိ၏အလှူအတွက် ဝေဒနာ ခံစားရသော်လည်း နောက်မဆုတ် ပြတ်သားစွာ လှူနိုင်ရဲသော သိဝရာဇ်မင်းကြီး၏ အလှူအပေါ် ထားရှိသည့် ပြတ်သားသည့် စိတ်ခံစားမှုကိုပါ မြင်တွေ့ရသည့် စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

သိဝိမင်းကြီးက ဆေးဆရာကို

“အဆွေ သိဝိက၊ သင်သမားကို၊ စကားပြောမည် ငါမခေါ်၊
မျက်လုံးတော်ကိုသာ ထုတ်ဖော်စိမ့်မည်။ ငါခေါ်သည်၊ ငါလှူအံ့ဟု
ကြံစပြုသည်ကို ယခုထက်ထိ တွန့်တိုနှောင့်နှေး၊ တချင်ရွေးမျှ
စိတ်လေးသည် မရှိဘူး” ဟု ပြောဆိုသည်။

အထက်ပါစကားရပ်သည် ဆေးဆရာ သီဝိကကို ရည်ညွှန်းသောစကား ဖြစ်သည်။ စကားပြောရန် ခေါ်သည်မဟုတ်၊ မျက်လုံးကိုထုတ်ရန် ခေါ်သည် ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ကြားပြောဆိုသော စကား ဖြစ်သည်။ မိမိမျက်လုံးအတွက် လှူအံ့ဟု ကြံစည်ထားသည်ကို နောက်မဆုတ်၊ နှောင့်နှေးခြင်း မရှိသော သိဝရာဇ်မင်းကြီး၏ အလှူအပေါ် ခံစားရသည့် ခံစားမှုပြစကားရပ် ဖြစ်သည်။ ထိုစကားရပ်သည် စကားတာဝန် သုံးရပ်လုံးကို ထမ်းဆောင်နေသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။

---

[၁] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၃၃။

[၂] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၃၄။

၃၊ ၃။ အလောင်းတော်ယုန်မင်းဝတ္ထု

အလောင်းတော် ယုန်မင်းဝတ္ထုတွင်လည်း လူမှုဘာသာဗေဒသဘော ပါဝင်သော စကားများ ပါဝင်သည်။

ထိုစကားများထဲတွင်–

> "အချင်းသင်တို့၊ ကိုယ်ဖို့သံသရာ၊ ကံကြွေးပါအောင်၊ ရှစ်ဖြာဥပုသ် အားထုတ်ဖြည့်စွမ်း၊ ကျင့်ကြိုးပမ်း၍ မဂ်လမ်းရှာဖွေကြရမည်"[၁] ဟူသော သဘောပါဝင်သည်။

အဆိုပါစကားရပ်သည် ယုန်မင်းက မိမိ၏ အဆွေခင်ပွန်းများဖြစ်သော ဖျံနှင့်မြေခွေးကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုသော စကားရပ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ညွှန်ကြားသော စကားရပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ နောင်ဘဝအတွက် ကောင်းမှုကုသိုလ်ရရန် ဥပုသ်ဆောက်တည်၍ မဂ်လမ်းကို ရှာဖွေရန် ရည်ညွှန်းပြောဆိုသော စကား ဖြစ်ပါသည်။ သီလဆောက်တည်ရန် ထက်သန်သော ခံစားမှုကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။

> "ဩော် . . . ငါနှင့်သူတပါး၊ အစားချင်းမတူ၊ လူမစုံမက်၊ မနှစ်သက်သော မြက်နေစာပင်၊ မုန်ညင်းပင် တို့ကိုသာ၊ ဝမ်းစာနေ့ည စားသုံးရချေသည်။ ဒါနကုသိုလ်၊ ငါပြုမည် ဆိုသော်လည်း ဝတ္ထုကိုယ်မကောင်း၍၊ တောင်းသူမနှစ်သက်က၊ အကျိုးဆက်မကြီးရာ၊ ငါ့အသက်ကို ရက်ရက်မရွံ့၊ အသေခံ၍၊ ငါ့ထံရောက်လာယာစကာတို့အား၊ ငါ့အသားကို စားသောက် စေရသော် ဇီဝိတအလှူ၊ လူမတူ နတ်မတန်၊ သဗ္ဗညု ရွှေဉာဏ်ကို ဧကန်ရပေတော့မည်တကား"[၂]

အထက်ပါစကားဖြစ်ရပ်သည် အလောင်းတော်ယုန်မင်းက မိမိသည်အများနှင့် အစားချင်းမတူ၊ မိမိ စားသည့်အရာကို လှူပါက၊ အလှူခံသူအတွက် မနှစ်သက်သော ပစ္စည်းဖြစ်ပါက အကျိုးမရှိ ဖြစ်ချေမည်။ အလှူခံသူက မိမိ၏အသားကို စားသောက်လိုသည်ဆိုပါက အသက်ကိုပင် ပေးလှူရဲသော ယုန်မင်း၏ ခံစားမှုကို ပေါ်လွင်စေသည်။ အလှူခံအပေါ်၌ သဒ္ဓါစိတ်ထက်သန်လွန်းသော စိတ်ခံစားမှုပြစကား တာဝန်ကို ပေါ်လွင်စေသော စကားဖြစ်ပါသည်။

---

[၁] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ – ၄၀။

[၂] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၄၁။

ထိုစကားသည် ဖျံကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုသော စကား ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစကားသည် "အူမတောင့်မှ သီလစောင့်" ရသည့် မိမိဝမ်းထဲတွင် အစာအဟာရ ပြည့်မှသာ ဥပုသ်ဆောက်တည်နိုင်မည့် ခံစားမှုပြတာဝန်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

"အကျွန်ုပ် တစ်ကိုယ်စာကို၊ မင်းဆရာ တစ်ယောက်မှုကား၊
ဝလောက်စရာ ရှိတန်ပါ၏။ ငါ၏ကိုယ်ကို အလိုရှိတိုင်း
ဖြတ်ပိုင်းလှီးခုတ် အရေကိုဆုတ်ပြီးလျှင်၊ တုတ်တံစို့ဖောက်လျှို၊
မီးဖို၍ ဖုတ်ကင်ပါ အားနာတော် မမူနှင့်၊ ထောက်ကူအံ့ညီ၍
ပါရမီ အကျွန်ုပ်မြောက်အောင်၊ စားသောက် တော်မူပါ"[၁]

ထိုစကားရပ်သည် ယုန်မင်းက ပုဏ္ဏားကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို လှီးခုတ်ဖြတ်တောက် အရေခွံခွာ၍ မီးဖိုတွင် ကင်စားပါ။ အားမနာပါနှင့်။ ကျွန်ုပ်၏ ဒါနပါရမီ မြောက်အောင် စားသောက်တော်မူပါဟု အလှူခံပုဏ္ဏားကို ပြောသောစကား ဖြစ်သည်။ ထိုစကားရပ်သည် လူတို့အား အလှူပြုရာတွင် တွန့်တိုခြင်းမရှိဘဲ မိမိ၏အသက်ကိုပင် လှူဒါန်းရဲသော စိတ်မျိုးထားရှိစေရန် ယုန်မင်းက မိမိ၏ခံစားမှုအတိုင်း လောကရှိ လူများကို မိမိကဲ့သို့ အလှူကို ပြတ်သားစွာလှူရန် ခံစားမှုပြတာဝန်ပါပြသော စကားများ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အလှူပြုရာတွင် နောက်တွန့်မနေဘဲ ပြတ်ပြတ်သားသား လှူဒါန်းရဲသော စိတ်ဓာတ်မျိုးရှိစေရန် ညွှန်ကြားနေသော စကားများ ဖြစ်ပါသည်။ မိမိ၏ စိတ်တွင်း ခံစားမှုအတိုင်း အလှူပြုရာတွင် ပြတ်သားသော စိတ်ဓာတ် ထားရှိနိုင်စေရန် ညွှန်ကြားပေးသော စကားများ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစကားရပ်သည် စကားတာဝန် သုံးရပ်လုံး ထမ်းဆောင်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၃၊ ၄။ သူအိုမကြီးဝတ္ထု

အလှူဒါန၏အကျိုးကို ဖော်ပြသော ဦးပုည၏ သူအိုမကြီးဝတ္ထုတွင်လည်း လူမှုဘာသာဗေဒသဘော ပါဝင်သည်။ ထိုဝတ္ထု၌ အဓိကဇာတ်ဆောင် သူအိုမကြီး၏ ပြောစကားကို

"သြော် . . . ငါအသက်ကြီး၊ သေလုနီးသည်၊ ပျာယီးပျာယာ၊
လှူချင်စွာ၍၊ သဒ္ဒါလှူလှူ၊ ကြိုးစား၍ ပြုသောကြောင့် ဆွမ်းမှု
ပြီးစီးလေသတည်း။ တပါးသူမှာ၊ အလှူခံရဟန်းကို၊ စုငန်းဝေငှ၊

[၁] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၄၅။

ရကုန်ကြပြီ။ ဒုက္ခသမား၊ ငါအဖွားမှာ၊ ချက်လားပြုတ်လား၊
ကိစ္စများ၍၊ တစ်ပါးသော သံဃာတော်ကို၊ ပင့်ခေါ်ရန်မရှိသေး၊
ငါ့ဖို့ရာအလှူခံကို၊ စာရေးတံမကျ၊ မလှူရလျှင်၊ လုံ့လအားဆဲ၍၊
ခဲလေသမျှ၊ ငါ့ဒါနသည် သဲကျရေလို"[၁] ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။

ထိုစကားဖြစ်ရပ်သည် အမယ်အိုး၏ ခံစားမှုကို ပေါ်လွင်စေသော စကားဖြစ်သည်။ မိမိမှာ အသက်ကြီးပြီး လှူချင်လွန်းအားကြီး၍ ကြိုးစားပြီး ဆွမ်းချက်သည့် ကိစ္စပြီးမြောက်ပြီ။ ငါ့အဖွားမှာ ချက်ပြုတ်မှုကိစ္စနှင့် အလုပ်များနေ၍ သံဃာတော်ကို မပင့်ဖိတ်ရသေး။ မိမိအလှူကို လက်ခံမည့်ပုဂ္ဂိုလ် မရှိပါက မိမိ ကြိုးစားပမ်းစား ချက်ထားရသော ဆွမ်းများမှာ အလကား ဖြစ်ရတော့မည်ဟု စိုးရိမ်ကြီးစွာ ဖြစ်နေသော အမယ်အိုး၏ အလှူအပေါ် ခံစားရသော စကားဖြစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

"ဩော် . . . ဒါယိကာမကြီး နေလည်းနည်းလှပြီ၊
အသီးသီးအသွယ်သွယ် ကြီးငယ်အများ၊ ဤပြည်သားတို့သည်၊
တစ်ပါးစီ နှစ်ပါးစီ၊ မြှောက်ချီပင့်ခေါ်၍၊ သံဃာတော် ကုန်ချေပြီ၊
သို့ရာတွင် ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ ပညာဆီမီး၊ ကိုယ်တော်ကြီး မူကား၊
သင်းသီးအလွတ် ကျန်သေး၏။ အဒေါ်အိုအား၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်
သနား၍၊ လိုက်စားတော်မူပါလျှင်၊ လှူစရာ ရတော့မည်။"[၂]

အထက်ပါစကားရပ်သည် သူအိုမကြီးကို ရည်ညွှန်းသော စကားဖြစ်သည်။ ဓမ္မာသောကအရှင်က ဒါယိကာမကြီး လာသည်မှာ အချိန်လည်း နည်းလှပြီ။ လူအသီးသီးတို့ သံဃာတော် အကုန်ရချေပြီ၊ အသင်တစ်ယောက်သာ ကျန်တော့သည်။ ကျောင်းတွင် ရှင်သာရိပုတ္တရာ တစ်ပါးသာ ကျန်သည်။ အမယ်အိုအား သနားလျှင် အရှင် လိုက်ပါလိမ့်မည်၊ သို့မှသာ လှူရပေမည်ဟု ပြောသော စကားသည် အမယ်အိုအား ရှင်သာရိပုတ္တရာထံသွားရန် ညွှန်ကြားသော စကားတာဝန်ပြစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။ အမယ်အိုအပေါ်တွင် ကရုဏာထားသည့် ခံစားမှုလည်း ပါဝင်သည်။

"ငါ့ပါရမီ၊ ကံကူညီပါလျှင် ဤပုဂ္ဂိုလ်ထေရ်ကျော်ကို၊ ပင့်ခေါ်၍
ရတော့မည်ဟု အတည်မကျ၊ နှစ်ခွ တွေးခေါ်လျက်
ကျောင်းတော်သို့ တက်သည်တွင်၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း၊

---

[၁] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၅၁။
[၂] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၅၁။

> ပိဏ္ဍာစာရ၊ ဆွမ်းခံကြွမည်ဟု မုခ်ဝက အထွက်တွင် သက်ကြီးမနှင့် လုလုသား ဆုံမိ၍ ဓိပတိ ဘုန်းတော်ရှင် သခင်ကောင်းဘုရား၊ အဖွားအို ဒုက္ခသည်ကို၊ ကယ်ဆယ် တော်မူပါမှ ချမ်းသာရာ ရပါမည်၊ သူတပါးအတု၊ ကုသိုလ်ကို ပြုလို၍ သေလုနီးပါး ဆွမ်းချက်ပြုတ်ပြီးခါမှ၊ အဒေါ်ကြီး အကျွန့်ထံ အလှူခံ ပုဂ္ဂလ၊ ရှာမရသောကြောင့် သောကကြီးစွာ ရောက်ပါသည်။ ဘုန်းတောက်သည့်ဘုရား၊ အကျွန့် အားကိုး၊ သနားတော်မူပါသဖြင့်၊ ကျွန့်အလှူ ဝတ္ထုကံကို သည်းခံတော် မူပါဟု ကရုဏာပွားတိုးအောင်၊ ရှိခိုး၍ လျှောက်ရာ”[၁]

အဆိုပါ စကားရပ်သည် ရှင်သာရိပုတ္တရာကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ အတိတ်ကံ ပါရမီရှိပါက ရှင်သာရိပုတ္တရာကို ပင့်ဖိတ်၍ ရမည်ဟု စိတ်ထဲတွေး၍ ကျောင်းပေါ်သို့တက်ရာ ကျောင်းပေါ်သို့ ရောက်သောအခါ ရှင်သာရိပုတ္တရာ ကယ်မှသာ ကျွန်ုပ်၏ အလှူမြောက်ပါမည်။ ဆွမ်းခံချက်ပြီးခါမှ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် မရရှိလျှင် မိမိမှာ သောကကြီးစွာ ဖြစ်ရပါ သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိကို သနားသဖြင့် အလှူကို လက်ခံပေးပါရန် ရှိခိုး၍ လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစကားဖြစ်ရပ်သည် မိမိကလှူချင်သော်လည်း အလှူခံမည့်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိမှသာ မိမိ၏ အလှူပြီးမြောက်နိုင်ပုံကို ညွှန်ပြနေသော၊ လမ်းညွှန်နေသော စကားရပ်များ ဖြစ်သည်။ မိမိ၏အလှူကို လက်ခံမည့်သူ မရှိပါက အလှူမမြောက်မည်ကို စိုးရိမ်နေသော အမယ်အို၏ သောကကြီးစွာ ခံစားနေရသော ခံစားမှုပြ စကားရပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကြီးကို ရ၍ စိတ်ကြီးဝင်သည့် အခန်း၌

> “ငါတို့သခင် အရှင်ဘုရားကို ငါတို့အားပေးပါ။ အမယ်အိုသည် ရွှေကိုလိုလည်း၊ ကိုယ်နှင့်ဆယ်လေး ရွှေစက်၍ပေးပါမည်။ ပတ္တမြား၊ စိန်၊ ဣန္ဒနီလာ၊ အဖြာဖြာတွင် ကြိုက်ရာကိုရွေး၊ လိုသမျှ ပေးမည်”[၂] ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။

ထိုစကားရပ်သည် အမယ်အိုအား ရည်ညွှန်းသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာကို မိမိတို့အား ပေးပါ။ အမယ်အိုလိုသော ရွှေကို ကိုယ်နှင့်စက်၍ ပေးပါမည်။ ပတ္တမြား၊ စိန်၊ ဣန္ဒနီလာ၊ အဖြာဖြာကို ကြိုက်ရာရွေးပါ လိုသမျှ ပေးပါမည်ဟု မှူးမတ် သူဌေး သူကြွယ်တို့က အမယ်အိုကို ပြောသော စကား

---

[၁] ပုညာ၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၅၁။

[၂] ပုညာ၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၅၃။

ဖြစ်သည်။ ထိုစကားဖြစ်ရပ်တွင် ပုထုဇဉ်လူသားတို့၏ မရသည်ကိုမှ လိုချင်သော စိတ်ခံစားမှုကို တွေ့ရပါသည်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာအပေါ် ကြည်ညိုစိတ်၊ သဒ္ဓါစိတ်ကို ဖော်ပြ၍ ခံစားမှုပြတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်သော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

"မယ်သက်ကြားကလည်း ကြွားကြွားရွှင်ရွှင်၊ စိတ်ကြီးဝင်၍၊ ရွှေစင်ကျောက်မြတ်၊ နဝရတ်သော၊ ပေါများသူ မင်းသူဌေး၊ စက္ကဝါ တင်းတောင်းနှင့်၊ ခပ်လောင်း၍ ပေးသော်လည်း၊ ကျေးဇူးတော်သခင်၊ ငါ့အရှင်ကို၊ ကိုယ်ပင်တို့သို့၊ ဘယ်အတွက် ပို့ပိမ့်မည် အဖွားအို့ဇာတာ၊ ရစ်ဆယ်ကျော် ကံပေါ်၍လာ မင့်ကို၊ ပဇာနန့်နဲ့၊ ဘယ်သူ့ကို ငဲ့ရမည်။ မငဲ့ပါဘူး။"[၁]

အမယ်အိုက မှူးမတ်၊ သူဌေး သူကြွယ်များကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုသော စကားဖြစ်သည်။ မိမိမှာ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ရှင်သာရိပုတ္တရာကို ရရှိ၍ မှူးမတ် သူဌေး သူကြွယ်တို့က ရှင်သာရိပုတ္တရာကို မိမိတို့ ဆွမ်းကပ်ခွင့်ပေးပါ။ အမယ်အို လိုသမျှ ပေးပါမည်ဟု ပြောသောအခါ အမယ်အိုက မိမိမှာ အသက်ရစ်ဆယ်ကျော်မှ ကံပေါ်လာ၍သာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကို လှူခွင့်ရသူ ဖြစ်သောကြောင့် မည်သူ့ကိုမျှ မငဲ့ပါဘူးဟု ပြောသောစကားသည် အမယ်အို၏ ခံစားမှုကို တွေ့မြင်နိုင်သော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ မိမိအလှူပေါ်တွင် ကြည်နူးပီတိဖြစ်ကာ မည်သည့်အရာနှင့်မှ မလဲနိုင်သော သဒ္ဓါတရား ကြီးမားသည့် အမယ်အို၏ စိတ်ခံစားမှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်သော ခံစားမှုပြစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

အမယ်အိုက ပြောသောစကားများမှာ-

"အနာထပိဏ်သော၊ မောင်ပိဏ်သော၊ ဝိသာခါသော၊ မယ်ခါသော၊ နောဇာနာမိ တို့မသိပါဘူး။ မဏိနေ၊ မြပုလဲစင်၊ ကျောက်မျက်ရှင် တို့မလို။ ငါ့သခင်ဘုန်းမိုကို ကြည်ညိုစွာ ငါလုပ်ကျွေးမည်။ မပေးဘူး၊ မယောင်နှင့်။"[၂]

အထက်ပါ စကားရပ်သည် မှူးမတ်၊ သူဌေးတို့ကို ရည်ညွှန်းသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ အမယ်အိုက မိမိထံမှ ရှင်သာရိပုတ္တရာကို တောင်းရာ မိမိမှာ သူဌေးသော၊ မှူးမတ်လော မသိပါ။ မိမိကိုပေးသော ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို မမက်မော။ အရှင့်ကိုသာ ကြည်ညိုစွာ ဆွမ်းကျွေးမည်။ မတောင်းနှင့်၊ မပေးဘူး ဟူသော အမယ်အို၏

[၁] ပုညာ၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ-၅၃။
[၂] ပုညာ၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ-၅၄။

ပြတ်သားသော စိတ်ဓာတ်၊ ခံယူထားသော စိတ်ထား၊ မြင့်မြတ်သော စိတ်ဓာတ်တို့ကိုပါ မြင်တွေ့ရသော အမယ်အိုရဲ့ ခံစားမှုကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ဆွမ်းအလှူကို ရွှေငွေဥစ္စာ မလဲနိုင်သော အလှူဒါနအပေါ် မိမိကဲ့သို့ စိတ်ထားရှိရန် လမ်းညွှန်ပြနေသော ညွှန်ကြားတာဝန်ပြ စကားရပ်လည်း ဖြစ်သည်။ ထိုစကားရပ်သည် စကားတာဝန် သုံးရပ်လုံးကို ထမ်းဆောင်သော စကားရပ် ဖြစ်သည်။

၃၊ ၅။ ဥပမာလေးဦးဝတ္ထု

ထိုဝတ္ထုတွင် ခန္ဓာကိုယ်၏ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းပုံကို–

> "ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း နပ်၊ သလိပ်၊ ချွေး၊ ပြည်၊ သွေး၊ မစင်၊ ကျင်ငယ်၊ ဦးနှောက်၊ ပိုးလောက် အပြည့်နေ၍၊ ရေအိမ်နှင့်တူသော အသွင်ကို မထင်စေရ၊ လှပပြေပြစ်၊ ချစ်စရာအသွင်ကို ထင်ရစေတတ်သည်။"[၁] ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။

ထိုစကားဖြစ်ရပ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ကို ရည်ညွှန်းသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၏ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းပုံကို ရည်ညွှန်း ပြောဆိုသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသော ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို မက်မော၍ ချစ်စရာအသွင်ဟု လူအများက မှတ်ယူတတ် ကြသည်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ချစ်စရာဟု မခံစားစေလိုသော ခံစားမှုပြ စကားရပ်လည်း ဖြစ်သည်။ သင်္ခါရသဘောကို ညွှန်ပြနေသော ညွှန်ကြားတာဝန်ပြစကားလည်း ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ မမှတ်ယူကြစေရန် ညွှန်ကြားနေသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

> "ဤသို့ဖြစ်ပျက်မစဲ၊ ဝဲရေပမာ၊ လူ့ရွာ၊ နတ်ဘုံ၊ စုန်ကာ၊ ဆန်ကာ၊ ဆုံမှာတပ်နွား၊ ရဟပ်၊ ချားကဲ့သို့၊ ပျက်ပြားပြိုကွဲ၊ ဆင်းရဲအတိသာဖြစ်သော သတ္တဝါ၏ကိုယ်"[၂]

ဤစကားရပ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ကို ရည်ညွှန်းသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်တတ်သော လူ့ပြည်လူ့ရွာတွင် စုန်ကာဆန်ကာ၊ ဆုံမှာ နွားတပ်ထားသကဲ့သို့၊ အဆုံးတွင် သေဆုံးခြင်းသာ ရရှိစေသော ခန္ဓာကိုယ်သာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်၏ မတည်မြဲသော သဘောကို သိစေရန် ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင် ခင်မင်တွယ်တာတတ်သော လူ့သဘာဝအရ ခံစားမှု မပြင်းထန်

---

[၁] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၅၈။

[၂] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၅၉။

စေရန် ခံစားမှုပြ စကားရပ်လည်း ဖြစ်သည်။ လူသားတို့အား မမက်မောကြစေရန် ညွှန်ကြားနေသော စကားရပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

> "ဆံဖြူသွားကျိုး၊ အရိုးပြိုင်းပြိုင်း၊ ကိုင်းကိုင်းမရပ်၊ ထိုင်ရပ် မနေ၊ အရေတွန့်တွ၊ အိုကာလ ရောက်သောအခါ၊ မျက်နှာ ခြိုက်ဟောက်သော၊ တောမျောက်နှင့် တူလေ၍၊ သေမင်းတည်း ဟူသော လေခတ်က ပြာသာဒ်သည် ပျက်ပြိုသကဲ့သို့"[၁]

အထက်ပါ စကားဖြစ်ရပ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ရည်ညွှန်းသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ အသက်အရွယ်ကြီးလာပါက ဆံပင်ဖြူ၊ သွားတွေကျိုး၊ အရိုးပြိုင်းပြိုင်း ဖြစ်လျက် မတ်တပ်မျှပင် မရပ်နိုင်၊ အရေတွန့်လိပ်ကာ၊ မျက်နှာဟောက်ပက်နှင့် နောက်ဆုံး သေမင်းဆီသို့သာ သွားရပုံကို လူအများသိမြင်နိုင်စေရန် လူ့လောက၏ မတည်မြဲသော သဘောကို လူအများခံစားမိစေရန် ခံစားတာဝန်ပြ စကားရပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ လူအများ လိုက်နာနိုင်စေရန် ညွှန်ကြားနေသော စကားရပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

> "ငါးဖြာသီလ၊ အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်၊ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး၊ စောင့်သုံးသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ မြင့်မြတ်သောနေရာ၊ နတ်ရွာသို့ရောက်လေသည်"[၂]

ထိုစကားရပ်သည် လောကရှိ လူသားများကို ရည်ညွှန်းသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပုသ်သီလဆောက်တည်ခြင်း၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး စောင့်စည်းခြင်းသည် ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်ပြီး နတ်ရွာသို့တိုင် ရောက်နိုင်ကြောင်း လိုက်နာကျင့်ကြံ ကြစေရန် ညွှန်ကြားနေသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

> "ငါးဝသော ဂရုဓမ္မသီလကို၊ ထာဝရဆောက်တည်လျက်၊ အဋ္ဌင်္ဂီ သီလမြတ်ကို မပြတ်အောင် အားထုတ်၍၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံးကို စောင့်သုံးဆီးတား၊ ဖြဟ္မစိုရ် ပွားကြပြီးလျှင်၊ လေးဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတို့တွင်၊ မိမိတို့ စရိုက်နှင့် ကိုက်ညီသော ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားတို့ကို၊ ပွားများအားထုတ်ကုန်ရာသည်"[၃]

အထက်ပါစကားရပ်သည် လောကရှိ လူသားတို့ကို ရည်ညွှန်းနေသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ သီလဓမ္မကို ဆောက်တည်ပြီး ဥပုသ်သီလမြတ်ကို မပြတ်အောင်

---

[၁] ပုညာ၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၆၀။
[၂] ပုညာ၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၆၂။
[၃] ပုညာ၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၆၃။

အားထုတ်၍ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး စောင့်ထိန်းပါ။ မိမိတို့နှင့် ကိုက်ညီသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတို့ကို ပွားများအားထုတ်ရန် ရည်ညွှန်းသော စကားရပ်လည်း ဖြစ်သည်။

ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ဝတ္ထုတွင် သောနုတ္တရမုဆိုး၏ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ကို သရုပ်ဖော် ရေးဖွဲ့ရာတွင်

> "ဤယောက်ျားသည် အများနှင့်မတူ၊ အမူကြမ်းခက်၊ ကွဲအက်ညစ်တေ၊ ထန်းပလပ်ပြားကဲ့သို့ ကြီးမားသော ခြေဖဝါး ရှိသည်။"[၁] ဟု လည်းကောင်း

နံကိုင်းနံရိုးများကို ရေးဖွဲ့ထားပုံမှာ

> "ဇရပ်ဟောင်း ကျောင်းဆိုး၊ အမိုးပျက်ပြို၊ ရနယ်အိုကဲ့သို့၊ ဖရိုဖရဲ၊ ကြီးကြဲယို့ယိုင်းသော၊ နံကိုင်းနံရိုးလည်း ရှိသည်။"[၂]

ဟု လည်းကောင်း ရေးဖွဲ့ထားသည်။

ထိုအဖွဲ့၌ စာရေးသူသည် သောနုတ္တရမုဆိုး၏ မနှစ်သက်ဖွယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ရုပ်သွင်ကို စာဖတ်သူ၏ စိတ်အာရုံ၌ ထင်မြင်လာအောင်နှင့် စက်ဆုပ်ကြောက်ရွံ့သည့် ရသခံစားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် သရုပ်ဖော် ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထိုသရုပ်ဖော်အဖွဲ့မှာ ကျက်သရေမရှိသော မုဆိုး၏သွင်ပြင်ကို "ခက်" "အက်" ဆိုသည့် အသတ်ကာရန်များ၊ "ပြား"၊ "မား" "ဝါး" စသည့် သံလေးများကို သုံးထားခြင်းဖြင့် မုဆိုး၏ပုံပန်းကို မျက်စိတွင် မြင်ယောင်လာစေသည်။

ထိုအသံများက စက်ဆုပ်ကြောက်ရွံ့မှုရသ ဖြစ်စေရန် အထောက်အကူပြုထားသည်။ ထို့အတူပင် "ဆိုး" "မိုး"၊ "ယိုင်း" "ကိုင်း" စသည့် သံလေး ကာရန်များကလည်း မုဆိုး၏ မတင့်တယ်သော စက်ဆုပ်ဖွယ်ပုံပန်းကို ပိုမိုပေါ်လွင်အောင် ပံ့ပိုးပေးထားသည်။

ဦးပုညသည် သံလေးနှင့် သံလွင်များကို တလှည့်စီ သုံးနှုန်းစပ်၍ ကြောက်ရွံ့ဖွယ်သရုပ်ကို ဖော်ထုတ်ကာ ကြောက်ရွံ့မှုရသ၊ စက်ဆုပ်မှုရသ ပေါ်လွင်စေသည်။

စကားပြေတွင် အသံကာရန်များကို အချိတ်အဆက်မိမိ ရေးဖွဲ့ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကြောင်းအရာနှင့် လိုက်ဖက်သောအသံများကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့်

---

[၁] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ-၆။

[၂] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ-၆။

လည်းကောင်း ရသမြောက်အောင် ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။ ထိုနည်းဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန် ထမ်းဆောင်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းက အစွယ်ကို ဖြတ်၍ပေးပြီးနောက် သောနုတ္တရမုဆိုးအား မှာကြားသည့် အခန်းတွင်–

> "စိမ်းကားမျက်ငြိုး၊ သစ်ယောင်းခက်၊ ချိုးဘိသကဲ့သို့၊ ချစ်ကြိုးဖြတ်ဖြေ၊ သင်သတ်ရက်လေသောကြောင့်၊ သင့်သက်ဝေငယ်လင်၊ ငါဆဒ္ဒန်သည်၊ မြေတွင်တုံးလုံး၊ မြားချက်ဖြင့်ဆုံးပါပြီ၊ ရွှေသုံးရုံချယ်၊ ကြာရိပ်လယ်မှာ၊ ရယ်ကာမောကာ၊ မျက်နှာငွေလ၊ ရွှင်ပပနှင့် ခင်မဝမ်းမြောက်တော်မူပါလော့" [၁] ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

ဦးပုညသည် ဝတ္ထုစကားပြေ၌ပင် စာအရေးအဖွဲ့ ကျွမ်းကျင်သူပီပီ အသံကာရန်များကို နေရာတကျ ထည့်သွင်းရေးဖွဲ့ထားသောကြောင့် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ ကြေကွဲခံစားမှုများ၊ ချစ်သူ ပျော်ရွှင်ဝမ်းမြောက်စေရန် အသက်ကို အသေခံသည်အထိ ခွင့်လွှတ်စိတ်၊ အရှုံးပေးစိတ်စသည့် သူတော်ကောင်းစိတ်များ ပေါ်လွင်လာစေပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် "ညှိုး" "ချိုး" "ကျိုး" ဆိုသည့် သံလေးကာရန်များ၊ "ဖြေ" "လေ" "ဝေ" ဆိုသည့် သံလွင်ကာရန်များ၊ "လုံး" "စုံး" "သုံး" ဆိုသည့် သံလေးကာရန်များကို တစ်ပြန်တစ်လှည့်စီ ထည့်သွင်းဖွဲ့စပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

"ငြိုး၊ ချိုး၊ ကြိုး" ဆိုသည့် သံလေးကာရန်က ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း နာကျင်ခံစားမှုကို ပေါ်လွင်စေသည်။ "ဖြေ၊ လေ၊ ဝေ" ဆိုသည့် သံလွင်ကာရန်များက ခွင့်လွှတ်စိတ်၊ အရှုံးပေးစိတ်ဖြင့် အားလျော့ညှိုးငယ်စွာ ခံယူသည့် စိတ်အခြေအနေကို ထင်ဟပ်စေသည်။

"လုံး၊ စုံး၊ သုံး" ဆိုသည့် သံလေးကာရန်များက ရန်ငြိုးဖြစ်ရသည့် အဆုံးသတ် နာကျင်ဖွယ်ကောင်းပုံကို လေးနက်ထင်ရှားစေပါသည်။ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ဆန္ဒကို ဖွဲ့ရာ၌ "လ" "ပ" "မ" ဆိုသည့် သံလတ်ကာရန်များကို အသုံးပြုကာ ရေးဖွဲ့ထားသည့်အတွက် မေတ္တာစိတ်နှင့် နာကျင်ခံစားစိတ်များ ပေါ်လွင်လာပါသည်။

စကားပြေ၌ အကြောင်းအရာနှင့် ဆီလျော်လိုက်ဖက်သည့် ကာရန်များ၊ အသံများကို ရွေးချယ်သုံးနှုန်းခြင်းဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ထားသည်။

---

[၁] ပုည၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ စာ–၃။

အကြောင်းအရာနှင့် ဆီလျော်သည့် အသံများဖြင့် ပေါင်းစပ်ကာ ရေးဖွဲ့ခြင်းဖြင့် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ မေတ္တာစိတ်၊ ချစ်သူကို ပျော်ရွှင်ဝမ်းမြောက်စေလိုသည့်စိတ်၊ အရှုံးပေးလိုသည့်စိတ် ပေါ်လွင်စေသည်။ ဖြစ်ရပ်အခြေအနေကို ရှင်းပြပြီးလျှင် ရသမြောက်အောင် ဖွဲ့ဆိုထားသော အဖွဲ့အနွဲ့ကို တွေ့ရသည်။ အဖွဲ့အနွဲ့သည် သာယာနာပျော်ဖွယ်ဖြစ်ပြီး သိင်္ဂါရရသ၊ ကရုဏာရသမြောက်ပါသည်။

သူအိုမကြီးဝတ္ထုတွင်လည်း

> "အနာထပိဏ်သော၊ မောင်ပိဏ်သော၊ ဝိသာခါသော၊ မယ်ခါသော၊ နောဇာနာမိ တို့မသိပါဘူး။ မဏိခနေ၊ မြပုလဲစင်၊ ကျောက်မျက်ရှင် တို့မလို။ ငါ့သခင်ဘုန်းမိုကို ကြည်ညိုစွာ ငါလုပ်ကျွေးမည်။ မပေးဘူး၊ မယောင်နှင့်"[၁]

အသံသဘောပါသည့် ရွတ်ဆိုမှုကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မှတပါး မည်သည့် သူဋ္ဌေးသူကြွယ်ကိုမှ မမက်မော၊ မမူသော အသံသဘောက စိတ်အခြေအနေကို ပို၍ပေါ်လာစေသည်။ "သော" အသံကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ သုံးခြင်းသည် စာဖတ်သူစိတ်ထဲ၌ ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်ကို ရ၍ စိတ်ကြီးဝင်နေသူ သူအိုမကြီး၏ သဒ္ဓါစိတ်နှင့် ကြည်ညိုစရာ ရယ်မောရွှင်ပြုံးမှု ရသကို ခံစားလာရစေသည်။

အထက်ပါစကားရပ်သည် လောကရှိ လူသားတို့ကို ရည်ညွှန်းနေသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။ သီလ၊ ဓမ္မကို ဆောက်တည်ပြီး ဥပုသ်သီလမြတ်ကို မပြတ်အောင် အားထုတ်၍၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး စောင့်ထိန်းပါ။ မိမိတို့နှင့် ကိုက်ညီသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတို့ကို ပွားများအားထုတ်ရန် ညွှန်ကြားသော စကားရပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ကဗျာပုံသဏ္ဌာန်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကဗျာတွင် အသံသည် အဓိကကျသကဲ့သို့ အပြောဘာသာစကားဖြစ်သော ဝတ္ထုတွင်လည်း အသံပုံစံသည် အဓိကကျပါသည်။ အထူးသဖြင့် အသံကာရန်သဘောပါသည့် ဦးပုည၏ဝတ္ထုများတွင် အသံပုံစံဖြင့် သာယာနာပျော်ဖွယ် ဖြစ်အောင် ဖော်ဆောင်ထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံများကို တွေ့ရပါသည်။

---

[၁] ပုည၊ ဦး ၊ ၂၀၁၆၊ စာ−၅၄။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဦးပုညသည် စာဖတ်ပရိသတ်အား ဗဟုသုတပေးရန်နှင့် အဆုံးအမပေးရန်သာ မဟုတ်ဘဲ စာဖတ်ပရိသတ်၏ စိတ်စေတနာကိုလည်း နှိုးဆွပေးနိုင်ခဲ့သည်။ တနည်းအားဖြင့် စာဖတ်ပရိသတ်ကို နှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်စေသည်။ ထိုနှစ်သက်ခြင်းနှင့် တစ်ပါတည်း ဘဝအသိကို ပရိသတ်၏စိတ်၌ ဝင်ရောက်စွဲငြိသွားအောင် ဖန်တီးနိုင်သည်။

ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထုတွင် မိန်းမ၏အလိုကို လိုက်လျောတတ်သော ယောကျ်ားတို့၏ အလိုလိုက်မှုကြောင့် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း သေဆုံးရသည်ကိုကြည့်၍ လောကရှိ လူသားတို့ ထိုကဲ့သို့မမှားကြစေရန် ရည်ညွှန်းပြောစကားများဖြင့် သတိပေးဆုံးမထားပါသည်။ သူအိုမကြီးဝတ္ထုတွင် အလှူပစ္စည်းရှိသော်လည်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မရှိပါက အချည်းအနှီး ဖြစ်တတ်ပုံ၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ပြည့်စုံမှသာ မိမိ၏အလှူပြီးမြောက်နိုင်ကြောင်း၊ ရည်ညွှန်းစကားများဖြင့် လမ်းညွှန်ခဲ့ပါသည်။ သိဝရာဇ်မင်းကြီးဝတ္ထုတွင် အလှူပြုရာ၌ သဒ္ဓါတရားအရေးကြီးပုံ၊ မိမိ၏အသွေးအသားကိုပင်လှူဒါန်းရဲသော စိတ်ဓာတ်မျိုး မွေးမြူနိုင်ကြစေရန် ရည်ညွှန်းစကားများဖြင့် လူတို့အား အလှူပြုရာတွင် သဒ္ဓါတရားထက်သန်စေရန် ညွှန်ကြားခဲ့ပါသည်။ အလောင်းတော် ယုန်မင်းဝတ္ထုတွင် မိမိအသက်ကိုပင် ပေးလှူရဲသော သတ္တိမျိုးရှိကြစေရန် ရည်ညွှန်းစကားများဖြင့် လမ်းပြပေးခဲ့ပါသည်။ ဉပမာလေးဦးဝတ္ထုတွင် ခန္ဓာကိုယ်၏ ရွံရှာဖွယ်ကောင်းပုံ၊ နောက်ဆုံးတွင် တရားဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းသာ အဓိကဖြစ်ပုံတို့ကို ရည်ညွှန်းပြစကားများဖြင့် ညွှန်ပြထားပါသည်။

ခံစားမှုပြစကားများဖြင့် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထုတွင် ခံစားမှုကို ဦးစားမပေးသင့်ပုံ၊ ခံစားမှုနောက်သို့ လိုက်မိပါက အမှားဖြစ်တတ်ပုံတို့ကို စူဠသုဘဒ္ဒါ၏ခံစားမှုပြ စကားများဖြင့် ဆုံးမထားပါသည်။ မိမိ၏စိတ်ခံစားမှု ပြင်းထန်ခြင်း ကြောင့် မပြုလုပ်သင့်သည့်ကိစ္စများ သတိပြုမိစေရန် မိမိတို့၏စိတ်ကို ထိန်းချုပ်နိုင်စေရန် သတိပေးထားပါသည်။ သူအိုမကြီးဝတ္ထုတွင် လောက၌ မရှိလို့မလှူ၊ မလှူလို့မရှိ မဖြစ်ကြစေရန် သူအိုမကြီး၏ ခံစားမှုများဖြင့် အချိန်မီ လှူဒါန်းကြစေလိုသော စေတနာဖြင့် တိုက်တွန်းထားသည်။ သိဝရာဇ်မင်းကြီးဝတ္ထုတွင် မိမိ၏စိတ်ထားမျိုးလူတိုင်းထားရှိစေရန်၊ ခံစားတတ်ကြစေရန်၊ အလှူကို ပြတ်သားရဲဝံ့စွာ လှူဒါန်းကြစေရန် လမ်းညွှန်နေပါသည်။ ယုန်မင်းဝတ္ထုတွင် မိမိအသက်ကို မတွယ်တာဘဲယတိပြတ် လှူဒါန်းစေလိုသော စိတ်မျိုးထားရှိကြစေရန် တိုက်တွန်းထားပါသည်။

ဥပမာလေးဦးဝတ္ထုတွင် လူ့ဘဝ၌ နောက်ဆုံးတွင် တရားဘာဝနာသည်သာ အရေးကြီးဆုံး ဖြစ်သည်ကို သိရှိပြီး၊ ထိုအသိကို မမေ့ကြစေရန် နှိုးဆော်ထားသည်။

ညွှန်ကြားမှုစကားများဖြင့် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထုတွင် လောကရှိ လူသားတို့သည် အငြိုးအတေးကြီးမှုကြောင့် အသက်သေဆုံးရတတ်ပုံ၊ ထိုအဖြစ်မျိုး မပြုလုပ်ရန် ညွှန်ကြားစကားများဖြင့် ဆုံးမထားပါသည်။ သူအိုမကြီးဝတ္ထုတွင် ပစ္စည်းဥစ္စာထက် အလှူဒါနက အရေးကြီးပုံ၊ မိမိဘဝ ကောင်းကျိုးအတွက် အလှူသည် ပဓာနဖြစ်ပုံ ဒါနသာ အရေးကြီးပုံတို့ကို ညွှန်ကြားနေခြင်း ဖြစ်သည်။ သိဝရာဇ်မင်းကြီးဝတ္ထုတွင် အလှူအားလုံးထဲတွင် အသွေးအသားအလှူသည် အမွန်မြတ်ဆုံး ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ကြားဆုံးမထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယုန်မင်းဝတ္ထုတွင်လည်း လှူစရာမရှိသည့် အဆုံး မိမိအသက်ကို ပေးလှူရဲသော သတ္တိမျိုး ရှိကြစေရန် လမ်းညွှန်ပေးနေပါသည်။ ဥပမာလေးဦးဝတ္ထုတွင် တရားဘာဝနာ စီးဖြန်းခြင်းဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် နိဗ္ဗာန် ရောက်နိုင်ကြောင်း ညွှန်ကြားလမ်းညွှန် ဆုံးမပေးနေသော ဝတ္ထုများပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဦးပုည၏ဝတ္ထုများတွင် ဇာတ်ဆောင်များ၏ အပြန်အလှန် ပြောစကားများဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြစကားများက လူ့သဘာဝများကို ပေါ်လွင်လှပါသည်။ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ဆောင်တို့ဖြင့် ဇာတ်လမ်းဖန်တီးရာတွင် ပြောစကားများသည် အရေးပါသည်။ ပြောစကားဖြင့် ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးက တစ်ဦးကို ရည်ညွှန်းနိုင်သည်။ ပြောစကားများတွင် ဦးတည်ရည်ညွှန်းသော ဇာတ်ဆောင် ရှိသည်။ ဇာတ်ညွှန်းတာဝန် ထမ်းဆောင်ခြင်းဖြင့် ဇာတ်ဆောင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံရေး တစ်ဦးပေါ်တစ်ဦး ထားရှိသည့် သဘောထား၊ ခံစားမှုများ ပေါ်လွင်လာသည်။ ထိုနည်းဖြင့် ဇာတ်ကွက်များ ချိတ်ဆက်ပေးသည်။ ဝတ္ထုတွင်ပါဝင်သော ပြောစကားများသည် ဇာတ်ဆောင်များ၏ ခံစားမှုများကို ဖော်ပြပေးသည်။ ခံစားမှုများကို ဖော်ပြခြင်းဖြင့် ဇာတ်လမ်းဖြစ်ပေါ်ရုံမက ရသခံစားမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ရသခံစားမှု မှတစ်ဆင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင် လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ သတိပြုသင့်သည့်အချက်များကို နားလည်နိုင်စွမ်း ရှိစေပါသည်။ ဝတ္ထုသည် လူမှုပြုပြင်ရေးအသွင်ကို ဆောင်လာစေရန် အတွက် လူမှုဘာသာဗေဒ သဘောနွယ်သော ပြောစကားများသည် အရေးပါသည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

အမှတ်မထင်ပြုမိသည့် အပြုအမူတစ်ရပ်ကြောင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အထင်လွဲမှားရာမှ အမုန်းတရားဖြင့် စိတ်၏ခံစားမှုနောက်သို့ လိုက်ကာ ကြေကွဲဖွယ် ဖြစ်ရပ်နှင့် ကြုံကြရသည်။ ထိုကဲ့သို့ မဖြစ်စေဘဲ အချင်းချင်း ချစ်သောမျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှု၍ အရှုံးပေး ခွင့်လွှတ်စိတ်ကို မွေးတတ်စေရန် ဦးပုညဝတ္ထုရှိ စကားဖြစ်ရပ်များက ညွှန်ပြနေသည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ လောကရှိလူတို့၏ သဘာဝနှင့် နီးစပ်နေသည်ကို

တွေ့နိုင်ပါသည်။ မိမိအပေါ် အပြစ်ကျရောက်မည်ကို သိသောအခါ သူတစ်ပါးကိုပါ ဆွဲထည့်တတ်သော၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု မရှိသော လူတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို စာဖတ်သူတို့ ခံစားလာအောင် ခံစားမှုပြစကားရပ်များဖြင့် တင်ပြထားသော ဦးပုည၏ စေတနာကို မြင်တွေ့ရသည်။ လူအများကို လမ်းညွှန်ပြသ ပေးနိုင်သော စကားဖြစ်ရပ်များဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

နိဂုံး

ဦးပုည၏ ဝတ္ထုများသည် လူသားတို့အတွက် နည်းယူမှတ်သားစရာ၊ ဆင်ခြင်စရာ ဘဝအသိများကို ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။ ဦးပုညသည် ဗုဒ္ဓစာပေ ဇာတ်ဝတ္ထုများကို ဝတ္ထုတိုများအသွင်နှင့် ပြန်လည်ရေးသားရာတွင် မူလဇာတ်လမ်းပါ ရည်ရွယ်ချက်များ မပျက်အောင် တင်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဦးပုညဝတ္ထုများ၏ ထူးခြားချက်မှာ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်များကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးဖွဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဇာတ်ဆောင်စရိုက် ပေါ်လွင်စေရန် ပြောစကားများကို အနုပညာဂုဏ်မြောက်အောင် ရေးဖွဲ့သည်။ ဇာတ်ဆောင်တို့၏ ပြောစကားများမှတစ်ဆင့် စာဖတ်သူတို့အနေဖြင့် မိမိတို့ လူမှုဘဝ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထင်မြင်လာစေသည်။ ဆင်ခြင်မိလာစေသည်။ သူတော်ကောင်းစရိုက် အပေါ် နှစ်သက်မြတ်နိုးပြီး သူယုတ်မာစရိုက်ကို ရှောင်ကြဉ်တတ်လာစေသည်။ ဦးပုည ဝတ္ထုများပါ ပြောစကားများကို လူမှုဘာသာဗေဒ ရှုထောင့်မှ ဆက်လက်၍ သုံးသပ်နိုင်သေးသည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

စိန်လွင်လေး၊ (၁၉၆၃)။ ***စလေဦးပုည၏ ဝတ္ထုလေးပုဒ်အဖွင့်***၊ ဆိုရှယ်စာအုပ်တိုက်။

ညောင်ကန်ဆရာတော်၊ (၁၃၂၃)။ ***ငါးရာငါးဆယ်ဝတ္ထု***၊ စတုတ္ထအုပ် ဣစ္ဆာသယပိဋကတ် ပုံနှိပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်။

တင့်ထွေး၊ (၁၉၉၂)။ ***ဦးပုညစာပန်းကုံးများ***၊ ပထမတွဲ

တင်မြင့်၊ မောင်၊ (၁၉၆၈)။ ***ဦးပုညလက်ရွေးစင်များ***၊ (ပကြိမ်)၊ နံ့သာတိုက်။

ပုည၊ ဦး၊ (၁၉၅၀)။ ***ဦးပုညဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်နှင့် ခက်ဆစ်အဖြေ***၊ သုဓမ္မာဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်။

ပုည၊ ဦး၊ (၂၀၁၁)။ ***ဒါနခန်းဝတ္ထုများ***၊ ပန်းရွှေပြည်စာပေ၊ ရန်ကုန်၊ (တကြိမ်)

ဖိုးကျား၊ ဦး၊ (၁၉၉၉)။ ***ငါးရာငါးဆယ်ကောက်နုတ်ချက်***၊ (၁၉၉၉) (ဒုတွဲ) ပါရမီစာပေ၊ (ဒုကြိမ်)။

ဖိုးကျား၊ ဦး၊ (၂၀၀၀)။ ***ငါးရာငါးဆယ်ကောက်နုတ်ချက်***၊ (တတွဲ) (၂၀၀၀) ပါရမီစာပေ၊ (ဒုကြိမ်)။

ဝေမာကြည်၊ (၂၀၀၈)။ ***မြန်မာဘာသာစကားရှိ ဆိုရိုးများကို လူမှုဘာသာဗေဒ အမြင်ဖြင့် လေ့လာခြင်း***။

သီတာကြွယ်၊ (၁၉၉၄)။ ***ဦးပုည၏ ဝတ္ထုခြောက်ပုဒ်လေ့လာချက်***။

အေးသန့်၊ မောင် (၁၉၆၇)။ ***ဦးပုညနှင့် အချုပ်တန်းဆရာဖေတို့၏ ဘဝစာပေ အထွေထွေ***၊ ပန်စရာ ပုံနှိပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ (၂၀၀၃)။ ***လူမှုဘာသာဗေဒမိတ်ဆက်***၊ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင် ပုံနှိပ်တိုက်။